
Szabó Róbert Csaba

A KELET-NYUGATI MÉLYSZOBOR

KÁRPÁT-MEDENCEI JÁTÉK

SZEREPLŐK:

ECSEDI (54), befutott képzőművész
LINA (23), Ruba Misi lánya
RUBA MISI (58), polgármester
ZSÓKA PÉTI (40), vállalkozó, a polgármester jobbkeze
VIVIEN (40), ellenzéki újságíró
CATERINGES (45), ázsiai vendéglős
ELVIRA (56), galériatulajdonos
TANÁCSOSOK, TITKÁRNÓ

A drámában részleteket használtam fel Kányádi Sándor *Szarvas-ítató*, Áprily Lajos *Az irisórai szarvas* és Bartók Béla *Cantata profana* című szövegeiből.

ELSŐ FELVONÁS

1. JELENET

Polgármesteri hivatal, a polgármester irodája. Jelen van Ruba Misi polgármester, a tanácsadója és a kivitelező, Zsóka Péti, aztán városi tanácsosok, köztük Feri, Bélu, Bandi. Titkárnök: Éva. Középen egy állványon egy szobor vagy emlékmű 100x100-as tervdaraja, ami leginkább egy szarvas agancsához hasonlít, bár eléggé absztrakt ahhoz, hogy ez ne legyen egyértelmű.

RUBA MISI Ferikém, ne lámbádázz az idegrendszeremen! Mostan beszél-tük meg, öt perce sincs, hogy Ecsedi szoborpályázata a legjobb.

FERI Persze hogy a legjobb! De miért kellene a legjobbra szavazni?! Tavalý, amikor az aszfaltozásra írtunk ki pályázatot, akkor sem a legjobbat hoz-tuk ki győztesnek.

RUBA MISI De a te fiad egy autószerelő!

FERI Na és, hegeszteni attól tud.

RUBA MISI Egy szobrot?! Hegesztzeni?!

FERI MÉR? Vasból van az is. Vagy bádóg, mint a szentléleki megváltó urunk a hegy tetején. Azt szerinted hogy rakták össze, plasztelinből? Autószerelő bádógosok. Hegesztővel.

RUBA MISI Láttad te a Mátyás szobrát Kolozsváron? Fadrusz szerinted hegesztett? Nem is volt hegesztő abban az időben! Nem is volt olyan piros szeme, mint a fiadnak.

FERI Na és ha piros a szeme? Én akkor is rá szavazok.

RUBA MISI Feri, Feri, tudom, hogy a fiad talpig becsületes, keresztény, jó érzésű ember, a fiát is rólad keresztelte el, szép piros a szeme. De itten most kultúráról van szó, kérlek, kultúráról, nyugatiról...

FERI Ismeri nyugatot, ne félj! Ha a német autópályáról le kell szállani, al-mából megmondja, melyik kijáraton kell. Úgy rábukkan, mint éhes kuty-a a virslire.

RUBA MISI (*elismerően*) Igen, tudjuk, a legjobb autókat ő hozza be Német-ből, igen.

FERI Na! Akkor egy szobrot csak össze tud hegesztzeni! Most mondd meg, átvert a kilométerórával?

RUBA MISI Át, de hagyjuk.

FERI Sőt, megmondta, hogy, Misi polgármester úr, erre rá van téve egy la-páttal...

RUBA MISI Egy nagy lapáttal...

FERI Hogy nem kétszázezer van benne, ahogy írja, hanem 250.

RUBA MISI 350.

FERI Jó előre szól, hogy úgy kocsikázz vele, hogy tudjad, csak 250 van benne.

RUBA MISI 350. De hagyjuk a részleteket, szavazzunk!

FERI Azért mondom, hogy ha egyszer ő a tervbe leírja, hogy ennyiből meg-hegeszti, akkor arra már nem kell sokat rászámolni.

ZSÓKA PÉTI A számolást azt bízd csak miránk! Én, mint a kivitelező...

BÉLU (*eddig álmosan nézett maga elé, de most felkapja a fejét*) Miért, lesz túl-számlázás?

ZSÓKA PÉTI Ez most nem arról szól.

BÉLU Akkor miről?

ZSÓKA PÉTI Fel kell mutatni valamit. Össze kell hozni a város népét. Egy-ségbe.

BÉLU Már is itt a választás? Már megint indulsz rajta, Misi?

RUBA MISI Fél év múlva, Bélukám, jó reggelt!

BÉLU Az más, ha fél év múlva. Akkor kell a szobor.

RUBA MISI (*Bélura mutat, mint aki jó példával jár elől*) Látod, látod! Ez a város ügye. A múltunk ügye. Soroljam? Hát Ecsedi gyerekként itt született, itt szívta magába a kultúrát. (*Szünet*) Aztán elment.

FERI A fiam is itt született. A múlt része.

RUBA MISI (*ájtatosan*) De, Ferikém, kérlek szépen! Ide nekünk egy elismert kultúrájú, nagy művész kell, hogy messziről is tudják, hogy nekünk ez az Ecsedi tervezte és építette. Hát tudod, hogy ki az az Ecsedi a világnak?

FERI Fogadjunk, az sem hegeszt! Fadrusz kettő.

RUBA MISI Hagyd már azt a hegesztést, mert infraktust kapok, agygörcsöt, hát, Ferikém! Na, ki az az Ecsedi? Na, ki?

FERI Na, ki? Egy senki!

RUBA MISI Na, ki? Na, ki?

FERI Na?!

RUBA MISI (*kimerülten*) Na, mondd meg neki, Évike, ki az az Ecsedi!

ÉVIKE A wikipédián azt írja, hogy Ecsedi perforál... per-for-mansz-művész, világszerte elismert képzőművész, legjelentősebb munkáit New York-ban...

RUBA MISI Na, ez Ecsedi! New York! New York! Mégiscsak egy kicsivel nagyobb város, mint a miénk, ott csak kell tudják, mi a kultúra. Ecsedivel megfoglaltuk az isten lábát! Örülünk, hogy beadta a tervét! Úgyhogy szavazzunk, mert félóra múlva itt lesz!

FERI Idehívtad Ecsedit?!

RUBA MISI Hát hogy! (*Fennköltén*) A pezsgő behűtve, gratulálnunk kell a győztes pályamű szerzőjének, aki a mi csodaszarvasunk felbukkanásának állít örök emléket.

FERI Ugyan, százévenként láttak felbukkanni egy vén őzbakot, amire rá-sütik, hogy az a csodaszarvas.

BÉLU Suta volt.

FERI Mi?

BÉLU Ünő.

BÉLU Az ünőnek ritkán nő agancsa.

RUBA MISI Mert te tudod, mije nő neki! Hát, Bélu! A te nagyanyád is elmeséli, mert negyvennégyben, amikor jöttek a ruszkik, látták a csodaszarvast.

BÉLU Ja, csoda, hogy túlélte.

RUBA MISI De túlélte, mert itt vagy nekünk! A lényeg, hogy Ecsedi...

BÉLU Te idehívtad, még azelőtt, hogy megszavaztuk volna, hogy ki a győztes? Te tudsz valamit, te Misi!

RUBA MISI De hát mindenki Ecsedire szavaz, nem? Tudtuk! Tudtuk! Bélu, na, Bélu kám! Bandi! Bandi! Na, ugye, hogy mindenki Ecsedire szavaz!

FERI Akkor legalább a géppark szervizelését add oda a fiamnak!

RUBA MISI Ferikém, hát mért nem ezzel kezdted? Vitatkozunk mi itten a művészetről, miközben a géppark rozsdásodik. Szavazás! *(Felemeli a kezét) Ecsedire!*

(Mindenkori felemeli a kezét. Évike, a titkárnő poharakat nyom a felemelt kezébe, tölt, isznak, kivéve Ruba Misit, aki maga mögé önti az italt a pohárból.)

RUBA MISI Megszavazva, Évike, itassad! Izé, iktassad!

BANDI De honnan lesz rá pénz?

RUBA MISI Most komolyan, pont most, na, ilyenekkel! Kifelé, hagyjatok dolgozni, mindjárt itt van Ecsedi sajtóstul! Évike, hozassanak reflektorokat, jó fotókat akarok megjeleníteni!

Mind kimennek, kivéve Zsóka Pétert, a polgármester bizalmasát.

2. JELENET

Ugyanott, Ruba és Zsóka Péti

RUBA MISI Megfájdult a fejem!

ZSÓKA PÉTI Milyen ez az Ecsedi, lehet vele beszélni?

RUBA MISI A lányom intézi.

ZSÓKA PÉTI *(ironikusan)* Na, akkor máris megnyugodtam.

RUBA MISI Péti! Péti! Nyugi! Ez most nem olyan!

ZSÓKA PÉTI Misi, a lányod miatt hiányzik a kasszából...

RUBA MISI Halkabban, az istenit! Megmondtam, azért lesz szobor, hogy a hiányt... Halkan. Nyugi! Írsz pár kövérebb számlát, és kész. Rendben leszünk. Péti! Na!

ZSÓKA PÉTI És akkor rögtön visszaadod, amivel tartozol!

RUBA MISI Vissza. Vissza.

ZSÓKA PÉTI Mekkora a szobor?

RUBA MISI Mit tudom én? Nagy.

ZSÓKA PÉTI De mégis.

RUBA MISI Elég nagy.

ZSÓKA PÉTI Az se jó, ha nagyon nagy.

RUBA MISI Akkora lesz, amekkorára akarod.

ZSÓKA PÉTI És a művész, ez az Ecsedi. Nem fog beleszólni?

RUBA MISI Mit tudja az? Megkapja a pénzét, és viszontlátásra, megy is, nem fog itt okoskodni. Ezek élnek-halnak a pénzért, a sok csóró.

ZSÓKA PÉTI Nagy a gázsi?

RUBA MISI Nagy.

ZSÓKA PÉTI Az nem jó, ha túl nagy.

RUBA MISI Mindenbe belekösz te is. Pont jó nagy. A tiszteletdíjból lehet a legjobban... félretenni.

ZSÓKA PÉTI Tulajdonképpen mi a fenét ábrázol az a szobor?

RUBA MISI Nem mindegy neked, Pétikém? Ecsedi! Városunk szülötte, a világhírű Ecsedi szobrot állít, nekünk! Visszatér szülőföldjére! A meghívók kimentek, itt lesz a pártvezetés a felavatáson, két hónap, és állnia kell a szobornak, messziről látszódjon, hogy... *lássák*. Azt hiszik azok ott fenn, hogy félrerakhatnak az útból annyi év után. Meglátják, hogy Ruba Misit mindenki szereti. Nem lesz más választásuk a választáson, megint engem kell támogassanak, és akkor megoldunk mindent, Pétikém! Ez a szobor én vagyok!

ZSÓKA PÉTI Hát. Nem tudom. Ez a szobor. Olyan furcsa.

RUBA MISI Most sértegetsz? Mert modern. Mit értesz te a modern szobrokhoz? He? Elvont és kész. Mindenki mást lát bele, ilyen a mai művészet.

ZSÓKA PÉTI Ha rád nézek, mit kell látnom?

RUBA MISI Azt, hogy bízatsz bennem.

ZSÓKA PÉTI (*farkasszemét néz Rubával*) Te érted, hogy most mindent fölteszel egy lapra? Ha ez nem jön össze, ha nem támogat újra a párt, nemcsak hogy bukunk, hanem nagyon csúnyán bukunk? És te leginkább, mert még tartozol is nekem.

RUBA MISI (*kőhiggadtan*) A szobor tökéletes lesz. (*Szünet*) Kérdezd meg Linát.

ZSÓKA PÉTI Lina. Lina!

RUBA MISI Bízzál benne!

ZSÓKA PÉTI Ha legalább érteném, hogy ezek az elágazások micsodák. Érted, nekem meg kell értenem az az... anyagot, mert aszerint kivitelezem. Hogy számlázzak, ha nem tudom, mi ez?

RUBA MISI Bronz. Oldd meg bronzból! Vagy réz? Melyik a drágább? Na, akkor abból. A lényeg, hogy messziről lássák. Messziről!

ZSÓKA PÉTI Akkor ki kell vágni pár fát. Úgy tízméteres körön belül.

RUBA MISI (*felcsillan a szeme*) A tölgyfákat? Akkor legyen harminc méter. (*Összedörzsöli a tenyerét, röhög*) Jobban fog látszani!

ZSÓKA PÉTI De mit akar mondani ezzel a... én egy szarvast képzelnék el,
ha már szobor, nem az agancsát...
RUBA MISI *(oda sem néz)* Most, hogy mondod...
ZSÓKA PÉTI Figyelsz te egyáltalán?
RUBA MISI A kedvenc szobrászom, minden munkáját imádom, hogyan figyelnék.
ZSÓKA PÉTI Három napja még azt sem tudtad, ki az az Ecsedi.
RUBA MISI Nem mindegy? Most már tudom. Ecsedi, performanszos művész, szobrász. New Yorkból. Nekünk bőven elég!

3. JELENET

Lina jön be kopogás nélkül.

LINA Performer, apa, performer! *(Megpusztilja az apját)* Helló, Péti!
PÉTI Lina.
LINA Átment?
RUBA MISI Mint kés a vajon. Ismersz.
LINA Jó, jó.
RUBA MISI Megjött?
LINA Leraktam a panzióban. Mindjárt jön.
RUBA MISI És milyen?
LINA Hát Ecsedi... az Ecsedi.
ZSÓKA PÉTI Lehet vele beszélni?
RUBA MISI Érted.
LINA Számíthattok rá. Végig itt lesz.
ZSÓKA PÉTI *(elképedve)* Végig? Úgy érted...
LINA Úgy. Míg elkészül. Végig itt akar lenni, hogy lássa, minden a terve szerint halad.
RUBA MISI Az már a mi tervünk. Ki lesz fizetve.
LINA Persze. De biztosra akar menni.
ZSÓKA PÉTI Itt lenni? De ki fizeti a szállását? Két hónap, az...
LINA Nyugi, mindent ő áll.
ZSÓKA PÉTI *(nevetgélve)* És mind tudjuk, milyenek a művészek... ha előáll valami furcsa kéréssel...
LINA Furcsa kéréssel?
ZSÓKA PÉTI Ha mindenbe beleszól itten, akkor...
RUBA MISI Úgy érti, hogy a mi kapacitásunk kicsi, lehet, hogy lesznek eltérések a kivitelezésnél...
LINA Eltérések?!

RUBA MISI Mert ha például ő bronzot kér, de nekünk csak, tegyük fel, vasunk van, akkor azt, érted...

LINA Jó, oké. Akkor összefoglalom. Itt van a lepra kis városunkban a világ egyik legismertebb szobrása, aki itt született, majd vette a fáradságot, és megihlette magát a kis csodaszarvas-legendánkkal, hogy itt százévente felbukkan A csodaszarvas, amikor valami nagy változás előtt állunk. Ti meg szarakodtok a... kivitelezésen! Hogy lesz bronz, vagy nem lesz. Egyébként is: vas?! Komolyan, apa?!

RUBA MISI Fém, persze, fém. De Isten ments! Ha kell, olasz márványt hozatok! De érts meg engem is! Az a kis hiány...

4. JELENET

Tróznér, a párt titkára jön be kopogás nélkül.

TRÓZNER Misikém, ne kenjed a falra az ördögöt itt a hiánnyal!

(Mindannyian rémülten néznek Tróznérre, mire az elneveti magát, a kezét nyújtja.)

TRÓZNER Tróznér! A pártközpontból.

RUBA MISI *(magához tér)* A legjobbkor!

TRÓZNER Mindig. Remélem, nem haragszol, hogy letegeztelek! Ott fent mindenki így emleget. *(Skandálva)* Ru-ba Mi-si! Ru-ba Mi-si! *(Linához)* Kisasszony! Magáról is hallottam már!

LINA Rólam?

TRÓZNER Az a kísérlete a művészteleppel... felkeltette az érdeklődésünket. Abban látunk jövőt a pártnál.

RUBA MISI *(büszkén)* Hát megmondtam én is.

TRÓZNER *(figyelembe sem veszi Rubát, Linához)* Kicsit költséges, de istenem, a kultúra mindig az! És Ecsedi! Fogadjunk, hogy maga vette rá, hogy pályázzon!

LINA *(elpirul)* Dehogy. Ő elég autonóm.

TRÓZNER Ne szerénykedjen! Hadd lássam a tervet! Remélem, látványos lesz!

(Tróznér megáll a tervdrajz előtt.)

TRÓZNER Egy agancs volna?

RUBA MISI Mi is arra tippelünk, tekintettel a témára, meg...

TRÓZNER De persze, mindenki azt lát bele, amit akar, nem igaz?

LINA Ecsedi művészetében mindig több van, mint ami látszik belőle. Az ő műve nemcsak a szobor, hanem maga az egész szoborállítási folyamat.

TRÓZNER Okos! Pontosan így gondolkodunk a pártnál is. Nem elég győzni, az oda vezető út is maga kell legyen a... győzelem.

RUBA MISI Jó helyen kopogtatnak.

TRÓZNER És mikor jön a művész úr? Szeretném megismerni.

RUBA MISI Már előkészítettem a sajtótájékoztatót.

TRÓZNER Tudom, azért vagyok itt.

LINA Kell érkezzen. Kissé visszahúzódo típus, meditálnia kell, hogy el tudja viselni a nyilvánosságot.

TRÓZNER Érthető. Érthető. Nem is a nyilvánosság a dolga, neki az... alkotás, ha jól mondom, javítson ki! *(Nevet)* És jó messziről... látszani fog?

RUBA MISI Kell egy kis fairtás, de megoldjuk.

TRÓZNER Mert messziről látszania kell. Legyen hatalmas!

LINA Fairtás?! Tavaly 100 000 dollárt adományozott faültetésre. Ezt inkább ne említsétek neki.

RUBA MISI Hát hogy? Oda is kell fénni hozzá a koszorúkkal, meg aztán nem mehetünk gyalog. Hát most mondd meg, hová parkolunk?

LINA Hozzá ne érjetelek egy fához sem!

ZSÓKA PÉTI Ugyan, a tervrajzon egyetlen fa sincs feltüntetve, tehát azt jelenti, ő is úgy gondolja, hogy el kell tüntetni onnan őket.

LINA Ültessétek át!

RUBA MISI *(büledezve)* De hát, Lina...

TRÓZNER Én megértem. Bízunk a művészre. *(Viceskedni próbál)* Bolyongunk majd a fák között.

LINA Jobb lesz, ha elé megyek, és felkészítem.

RUBA MISI Mire?

LINA Rátok.
(Lina elviharzik.)

TRÓZNER Határozott személyiség.

RUBA MISI A jobbkezem. *(Pétire néz)* Mármint... Zsóka Pétert ismered?

TRÓZNER Zsóka Péti? Vagy rosszul mondom?
(Zsóka hevesen bólogat.)

TRÓZNER Ha jól értem, rajtad fog múlni minden. Most, hogy négyszemközt... maradtunk. Ecsedi a lehető legjobb választás, gratulálok, ide világhír kell! És ha jól értem, itt született. A párt üzenete egyértelmű. A szoborállításnak emlékezetesnek kell lennie. Hogy évtizedek múlva is eszébe jusson mindenkinek. Kicsinek, nagyoknak. Generációk kell rá emlékezzenek. Értitek?

RUBA MISI *(alázatosan, ünnepélyesen)* Polgármesterként nincs is más feladatom.

TRÓZNER Nem számít a pénz. A méret. Legyen nagy. És a fákat... persze hogy a fákat is. Ki velük!

ZSÓKA PÉTI Tölgy.

(Mindenki elismerően bólogat.)

TRÓZNER Ami meg a polgármesterséget illeti...

RUBA MISI Pont erről is akartam.

TRÓZNER Keressük a megfelelő jelöltet.

RUBA MISI Kár keresni.

TRÓZNER Minden a szoborállításon múlik.

RUBA MISI Minek a sötétben tapogatózni?

TRÓZNER Igaza van. Eléggé sötét van itt. Spórolnak?

ZSÓKA PÉTI Nem. Csak esteledik.

Ruba előkap egy leplet, letakarja a tervdrajzot.

5. JELENET

Este, ugyanott, izgatott várakozás, sajtósok, polgármester, Zsóka Péti, Tróznér, tanácsosok. A letakart tervdrajz középére húzva.

RUBA MISI *(súgva Pétinek)* Mennyi a bronz kilója?

ZSÓKA PÉTI *(visszasúg)* Rá kell vegyük, hogy csak két hetet maradjon.

RUBA MISI Két nap. Ha megkapja a honoráriumát, két nap, és már itt sincs.

*(Felröhög, a sajtósok rögtön ránéznek, a fotós emeli a vakus gépet) Bocsánat!
(Vivien, az ellenzéki újságíró nő érkezik, magabiztos, szemtelen, Ruba régi ellenfele.)*

VIVIEN Látom, nem maradtam le semmiről.

RUBA MISI Vivien, az ellenzék nélküli ellenzéki újságíró.

VIVIEN *(ironikus arccal összedörzsöli hüvelyk- és mutatóujját, a pénzre utalva)* Mekkora lesz a szobor, Misi?

(Az összes újságíró készenlétbe áll, vaku villan.)

RUBA MISI *(gúnyosan)* Nagy. Biztosíthatlak, Vivien! A témához méltóan nagy.

VIVIEN A csodaszarvas egész nemzetünk egyik legfontosabb szimbóluma.

Nem fél a városháza a témához nyúlni, nem féltek a kritikáktól?

RUBA MISI Én csak attól félek, hogy az újságod hülyeséget ír. *(A többi újságíróhoz)* Amíg megérkezik a Művész úr, pár szót... A csodaszarvas, mint tudják, időről időre a mi erdőnkben bukkant fel az elmúlt kétszáz év során. De lehet, már régebben is, a honalapítás óta. *(Vivien megpró-*

bálja félbeszakítani, de Ruba Misi szándékosan nem veszi figyelembe az igyekezetét, egyre hangosabban mondja) Csak nem volt, aki elmondja. A változásokkor jelenik meg, azt tartja nálunk a mondás. Mint néhányan tudják, szegény megboldogult feleségem látta utoljára. Azután való hónapban megválasztottak polgármesternek. Nekem ez személyes. Ez a szobor...

VIVIEN A felesége egészen pontosan mit látott? Beszélte erről valaha polgármester úrnak részletesen?

(Döbönt csend)

RUBA MISI Az csak kettőnkre tartozik.

(Vivien a noteszében lapoz.)

VIVIEN Vajon tényleg látta, vagy csak a választási kampány része volt akkor is?

RUBA MISI *(dühösen, fenyegetően)* A feleségem emlékét nem hagyom... *(Tekintete találkozik a Tróznérével, aki köhint, erre Ruba visszafogja magát)*

Vivien, minek elrontani ezt a szép napot?

(Ruba kényszeredetten felnevet, épp válaszolni akar, amikor Lina lép be.)

LINA Még egy perc.

VIVIEN Én csak azt akarom mondani, hogy egy kampány kellős közepén vagyunk, és ilyenkor mindenfélét látunk, ami nincs is. És azt hogy kommentálják, hogy egy helyi étteremben csodaszarvasmenüt lehet fogyasztani?

RUBA MISI *(idegesen, az újságírókhoz)* Elnézést, erre most nincs időnk!

VIVIEN *(olvassa a jegyzeteiből)* Igazi csoda szarvas... sült! Hogy lehet megenni egy... ilyen... jelképet?!

(Nem kap választ, Ruba félrevonja Linát.)

RUBA MISI *(szinte ketyeg)* Hol van már az az Ecsedi?! *(A lányára néz)* Te idegesnek tűnsz! Csak nincs valami baj?

LINA Dehogy. Apa, remekül vagyok. Soha jobban. *(Mosolyog, majd elpirul.)*

(Ruba vizsla tekintettel néz lányára, épp mondani akar valamit, amikor mindenki a bejárat felé fordul, villannak a vakuk. Bejön Ecsedi, egyszerű ruhában, napszemüvegben. Kezében nejlonszatyor. Néhányszor körbejár, némaság, csend. Ruba végre megindul felé, a kezét nyújtva, ám Ecsedi ahelyett, hogy viszonzná, benyúl a nejlonszatyorba, és egy fejpántos agancsot vesz elő, átadja Ruba Misinek.)

ECSEDI Ezt tegye fel!

(Ruba erőltetett mosollyal nézi a pántos, plüss- vagy műanyagból készült színes agancsot.)

ECSEDI Csak bátran. Ajándék!

(Ruba udvariasan elneveti magát, többen követik példáját, nevetgélnek, de Ecsedi komoly képpel néz rájuk. Ecsedi a szatyorba nyúl, több tucat agancsot vesz ki, szétosztja, mindenkinek jut. Lina gondolkodás nélkül fölteszi.)

LINA *(az apjának)* Gyerünk!

(Ruba arcára fagyott mosollyal felteszi az agancsot. Vivien ugrásra készen, elsőként fotózza le a polgármestert.)

RUBA MISI Miért is ne? *(Nevet, kissé zavarban)* Na, milyen vagyok? *(A sajtónak pózol, vakuk villannak.)*

(Mindenkinek agancsot a fején, kivéve Ecsedi.)

RUBA MISI Hát, köszönjük szépen az ajándékot. Ez már a második a mai napon Öntől, kedves... *(Átvált az ünnepi beszédet előadó szavalásba)* Művész úr! A szoborterve itt áll a lepel alatt, és csak arra vár, hogy felfedjük, ahogy majd a szobrot is fel fogjuk. A magam részéről annyit, hogy nagy megtiszteltetés ez kis városunknak, hogy egy ekkora perf... *(Ijedten Linára pillant)*, szóval, hogy egy ekkora szobrász tisztelt meg bennünket, hogy elkészítse a mi csodaszarvasunkról az emlékművet, ami méltó módon mesél a mi városunk erdejében, a mi életünkben előforduló csodáról, az eredetmondánk hozzánk költözött szimbóla... szimbólumáról. És ez az ember városunk szülötte! *(Megtörli izzadt homlokát)* Át is adom a szót! Művész úr!

(Ecsedi előrelép.)

ECSEDI Köszönöm! Igyekszem rövidre fogni. Engem ez a történet mélyen megérintett. Mélyen. Évek óta nyugaton élek, és azóta folyton azon töprengök, hogyan tudnék egy innen, a... megvetett keletről valami igazán maradandót hozni, beépíteni a munkásságomba. Eljött az idő és a lehetőség. Amikor először hallottam Linától a csodaszarvas felbukkanásáról, rögtön tudtam, itt a lehetőség. Olyannyira megérintett a történet, hogy úgy döntöttem, ingyen fogok dolgozni egykori szülővárosomnak. Köszönöm!

(Zsóka Péti idegesen a fülébe súg Ruba Misinek.)

RUBA MISI Hát ez igazán... nagyvonalú. Mi azonban ragaszkodunk ahhoz, hogy a munkáért pénz jár, de ezt majd négy szemközt, ugye. Örülök, hogy a sajtó ilyen szép számban előfordult itt minálunk, írjanak szépeket, és jöjjenek két hónap múlva is, a szobor avatójára. Most már csak annyi van hátra, hogy leleplezzük a tervrajzot, amit mindenki annyira vár. Megkérem, Művész úr!

ECSEDI Bocsánat. Röviden csak. Nem két hónap, két év múlva. Köszönöm!

(Ruba idegesen nevetgél.)

RUBA MISI A Művész úr vicces kedvében van. Álljunk ide, ne, ne, Pétikém, ne takarj ki minket, igen, igen, előre.

(Ruba megfogja a lepel szélét, várakozón néz Ecsedire, hogy az szintén így tegyen, ám Ecsedi háttal áll az állványnak, a tanácskozmányit nézegeti elmélyülten, egy villanykapcsolóval babrál. Ruba mosolyog, lerántja a leplet a rajzról, vakuk villannak, Ecsedi és Lina kivételével mindenki igyekszik rajta lenni a készülő képeken. Vivien lép oda Ecsedihez.)

VIVIEN Elnézést, egy interjút szabad?

ECSEDI Csak röviden.

VIVIEN Milyen érzés New Yorkból hazatérni?

ECSEDI Jó.

VIVIEN Mi fogta meg városunk csodaszarvas történetében?

ECSEDI Tudja, a csodaszarvas nemcsak az önöké, mégis ki tudták sajátítani. Saját történetükké vált. Ez elég furcsa és érdekes egyben.

(Mindenkori abbahagyja a csevegést, kíváncsian hallgatják Ecsedit, Ruba Misi bosszúsán jön közelebb.)

RUBA MISI Vivien, kérlek, ne fáraszd a Művész urat!

ECSEDI Nem, semmi baj.

VIVIEN Hogy érzi, nagyot változott a város, mióta elment innen?

ECSEDI Nincsenek emlékeim.

VIVIEN Figyelemmel fogja követni a szobor épülését?

ECSEDI Az építés, ahogy Ön fogalmaz, számomra éppúgy része a műalkotásnak, mint maga a szobor. Én performanszokban gondolkodom. Különböző akciókat fogok szervezni, a helyiek bevonásával.

VIVIEN Meséljen!

ECSEDI Mindent a maga idejében.

VIVIEN A tervet elnézve, jó... magas alkotásról beszélünk.

ECSEDI Elnézést, ezt nem értem.

VIVIEN Hány méter magas lesz a szobor?

(Csend, Ecsedi körülnéz.)

ECSEDI Ez a szobor a föld alatt lesz.

(Vivien döbbenten néz Ecsedire, majd a körülötte állókra.)

VIVIEN Szobor... a föld alatt? Ez jó!

(Ecsedi a terovrajzra néz, megcsóválja a fejét, odalép, megfordítja.)

ECSEDI Fejjel lefelé tették ki.

(Vivien élvezettel nézi, ahogy Ruba Misi a döbbenettől némán lépked az állványhoz.)

RUBA MISI De hát, Művész úr!

ECSEDI A csodaszarvast nem látjuk, de tudjuk, hogy ott van valahol. Ezt fejezi ki a szobor. De ismétlem, maga a szobor csak egy része...

RUBA MISI (*ingerülten*) Itt nem lesz semmiféle föld alatti szobor!

LINA Apa!

RUBA MISI (*higgadtan*) Elnézést! Bizonyára valamit rosszul értettünk.

ECSEDI Igen, fejjel lefelé nézték a tervrajzot.

RUBA MISI Ez valami vicc, ugye?

ECSEDI Mondják meg maguk. Agancsot viselnek.

RUBA MISI De hát magától kaptuk... Kedves Művész úr, könyörgöm!

ECSEDI Az a projektem címe az életművemben, hogy *A kelet-nyugati mély-szobor*.

RUBA MISI (*zavartan nevet*) Nem tudom, mi az a mélyszobor...

ECSEDI Föld alatti, már mondtam, hogy..

RUBA MISI (*komolyra vált, határozott*) Nem írtuk alá a szerződést még. Itt nem lesz föld alatti... szobor. Te jó ég, ki hallott még ilyet! Bélu! Újra szavazunk. Bélu! Feri!

VIVIEN Ez érdekes! Felülírnál egy tanácsi döntést?

RUBA MISI Ebbe ne ártsd bele magad!

VIVIEN Jó sztori!

RUBA MISI Ha egy sort is meg mersz írni! (*A többi újságíróhoz*) Ezt vegyék úgy, hogy meg sem történt. Aki egy sort mer tudósítani!

VIVIEN Ez egyre jobb!

TRÓZNER Misi, ne csinálj botrányt!

RUBA MISI (*kiabál*) Itt én parancsolok!

VIVIEN Szembemegy a párt akaratával! Ó, ez címlapsztori.

RUBA MISI Ne merészeld! Feri, Bélu, újra szavazunk! Hölgyeim és uraim! Vége a sajtótájékoztatónak.
(*Az újságírók nem mozdulnak.*)

FERI Nem. A szavazás megvolt. Mondtam, hogy a fiamra kellett volna szavazni. Te akartad. A szavazás érvényes.
(*Ruba félrevonja Ferit.*)

RUBA MISI Ferikém! Mit akarsz? Nem odaadtam a gépparkot? Mit adjak még? Csak mondd meg!
(*Feri szabadulni akar Rubától, aki nem hagyja, szinte dulakodnak.*)

FERI A szavazás érvényes. Sok sikert!

TRÓZNER (*Rubának, határozottan*) Jó tanács: építse meg a szobrot! Ecsedivel! Egyezzenek ki! Különben botrány lesz, hát nem érti?

*Ruba farkasszemét néz Tróznérrel. Feri távozik. Az újságírók követik, Ruba utánuk fut, fején az aganccsal.
Ecsedi a mennyezeti lámpákra néz, összecsapja a tenyerét, nem történik semmi. Újra, semmi. Sóhajt. A tervdrajzhoz lép, a jobb felső sarokba filccel felrajzol egy jókora napot, majd el.*

6. JELENET

Tanácskozmányi terem, egy órával később. Ruba, Zsóka

ZSÓKA PÉTI Nincs a panzióban. Nem is látták ott ma.

RUBA MISI És a lányom? Kerítsétek elő!

(Zsóka indulni akar, amikor Lina jön.)

RUBA MISI Lina! Végre! Hol van?

(Lina hallgat.)

RUBA MISI Lina!

LINA Nálam.

RUBA MISI *(elképedve)* Nálad? Ez meg mit jelentsen?

(Lina hallgat.)

LINA Azt.

RUBA MISI Te meg ez a... de hát idősebb, mint én!

(Ruba Misi a tenyerébe temeti az arcát, körbejár, tölt magának, felhajtja.)

RUBA MISI Rá kell vened, hogy rendes szobrot tervezz!

LINA *(kiborul)* Ez egy rendes szobor!

(Ruba a földhöz vágja a poharát.)

RUBA MISI Mindenki megbolondult! Tönkre akarsz tenni te is?!

ZSÓKA PÉTI Misi, Misi! Csillapodj!

RUBA MISI Szobor a föld alatt?! Megbolondult! Ecsedi?! New Yorkban ment el az esze, biztos! Velünk mindent szabad, mert ott nem nyelnék le az ilyesmit! Ez egy gyökértelen, elment innen, mert olyan szegények voltak, mint a templom egere, a csórók. Hát az anyja takarítónő volt. És most visszajön ide okoskodni! Na még mit nem!

LINA Azért ment el, mert nem akart beleragadni a posványba!

RUBA MISI Ha akkor nem tetszett, most se akarjon szobrot állítani. A terve egy nulla!

LINA A terve nagyon jó! Erre fel fognak figyelni!

RUBA MISI Fel fognak figyelni?! De mit fognak figyelni? A szobrot, ami nincs is?! *(Erőltetetten nevet)* Megáll az agyam!

ZSÓKA PÉTI Nincs mit tenni, Misi! Szóba kell álljunk vele! Talán, talán enged.

RUBA MISI Hogy ő engedjen?! Persze hogy engedni fog! Ez a mi városunk, a mi szobrunk! A mi pénzünk!

ZSÓKA PÉTI *(a pénz hallatán nevet, majd higgadtan)* Először is el kell érni, hogy a két évet felejtse el.

(Ecsedi jön be, fölemel a padlóról egy ledobott agancsot.)

ECSEDI *(az agancsot vizsgálgatva, megigazítja)* Igazuk van, áttervezem.

RUBA MISI *(reménykedve)* Na! Ez a beszéd. Na!

ECSEDI A két év túl hosszú. Bár szükséges. Majd a szobor utóéletéhez számolom. Legyen két hónap, ahogy akarják.

ZSÓKA PÉTI Ez korrekt.

ECSEDI De addig még sok dolgunk van.

ZSÓKA PÉTI És, és, mi lenne, ha a szobrot... egy kicsit... *(Ecsedi átható tekintetétől fokozatosan zavarba jön)* nem sokat... de kiemelnénk a föld... felszínére... fölé.

(Ecsedi áthatóan néz rájuk.)

ECSEDI Ezt tegyék vissza a fejükre!

(Ruba Misi nem mocsan, Zsóka gyorsan elveszi, mintha végleg ezzel akarná leplezni zavarát, és fölrakja a fejére.)

ZSÓKA PÉTI Nos?

ECSEDI Minden lehetséges. Minden. Kiderül. Lina elmondja a részleteket.

(Ecsedi el. Rubaék Linára merednek.)

LINA Nos, van itt egy sor... feladat.

RUBA MISI *(ingerületlen, fenyegetőzve)* Még mielőtt elmondanád, én is mondanék valamit. Lenyeljük ezt a békát, de az istenre esküszöm, nincs több művésztelep, nincs több meghívott előadó a fővárosból, nem lesznek irodalmi estek, nincs kiállítás. Hagytam magamat, mindent megadtam neked, hiány van a kasszában a művésztelep miatt, erre te idehozod ezt a paprikajancsit. A szobor a föld felett lesz, és pontum, ahogy azt egy rendes szoborral szokták.

ZSÓKA PÉTI Nyugi, nyugi! Mi a... feladat?

LINA Hát nem látod? Nem látjátok? Már csináljátok is!

(Zsóka és Ruba egymásra néz. Lina kifelé indul.)

LINA Az utolsó kapcsolja le.

7. JELENET

Vivien jön, körülnéz az üres irodában. A teraszra lép. Fölvessz egy agancsot a padlóról, a fejére teszi, újra körülnéz, nincs ott senki, szavalni kezd.

VIVIEN Ahol a szarvas inni jár,
moccanatlan a nyír s a nyár?
Még a fűszál is tiszteleg,
mikor a szarvas inni megy,
megáll akkor a patak is,
egy pillanatig áll a víz:
s ő lépked, ringatja magát,
agancsa égő, ékes ág.
Sötét

MÁSODIK FELVONÁS

1. JELENET

Erdő, tisztás, tk. a tanácskozmányi teremre hasonlító tér, csak fákkal, a bútortozatot is megtalálni itt-ott, mintha az erdő egyben szemétdomb, lomlerakódó hely volna. Vagy mintha Ruba egykori irodáját belepte volna a nővényzet, az erdő. A játéktér közepén a padlón hatalmas piros X. Ruba és Zsóka Péti jön, fejükön agancs. Ruba agancsa beakad egy ágba, kínlódik, ráncigálja, végül leveszi, dühösen a földre dobja.

ZSÓKA PÉTI Nem ajánlom, hogy ledobd. Egyik este, gondoltam, levezem, erre csöng a telefon, Ecsedi az, mondtam neki rögtön, hogy csak egy pillanatra vettem le, mire ő, nem is ezért hívott, de ha már, akkor tegyem rögtön vissza, mert higgyem el, jobb lesz a közérzetem. A múltkor meg éjszaka azt álmodtam, hogy egy nagy kullancs mászott rám, és én nem tudtam eldönteni, hogy olajat öntsek rá először, vagy csak a szemöldökcsipesszel ragadjam meg rögtön, és ahogy ott hezitálok, arra ébredek, hogy az agancsot szétduráltam magamon, és letörött az egyik szára, és nem volt otthon ragasztószalag...

(Ruba Misi nézi a barátját, nem hisz a fülének.)

RUBA MISI Te, Péti!

ZSÓKA PÉTI Mi az?

RUBA MISI Te az agancsral alszol?

(Szünet)

ZSÓKA PÉTI MÉR', te nem?

(Ruba Misi a barátját nézi, nagyot sóhajt, majd lehajol, megtisztítja a piros X-et az avartól.)

RUBA MISI Szóval itt lesz.

ZSÓKA PÉTI Így is húsz méterrel távolabb van a tervezetthez képest.

RUBA MISI Még jó, hogy nem az erdő legmélyén.

ZSÓKA PÉTI Ide hogy fog eljönni a pártvezetőség, gőzöm nincs!

RUBA MISI *(izgatottan körbe jár, mindent megnéz.)* Nem fog! Megakadályozom! Más pályázatot íratok ki. Ez itt, Pétikém, természetvédelmi zóna lesz. Tilos ide építeni bármit is. Ha nincs engedély, semmis lesz a tanácsi határozat, új pályázatot írunk ki, odaadjuk Bélu fiának, és kész.

ZSÓKA PÉTI *(hirtelen megérti, vigyorogva fenyegeti)* Te vén róka! Jól kitervelted!

RUBA MISI Mindjárt kell érkezzen a Természetvédelmi Őrségtől az ember.
(Csend)

ZSÓKA PÉTI Szerinted... Te hiszel ebben az egészben? Hogy a szarvas... hogy itt... találkozhatunk vele?

(Ruba Misi legyint.)

RUBA MISI Miért jönne? Hol itt a változás?

(Zsóka Péti körülnéz.)

ZSÓKA PÉTI Hát, két nap alatt eléggé a feje tetejére állt minden.

RUBA MISI Most csak hagyjuk, csináljon, amit akar. Ez csak egy művész. Idétlenkedik. Még pár nap, és elmúlik neki. Bohóckodunk még egy kicsit, aztán megépítjük a saját szobrunkat, rendesen.

ZSÓKA PÉTI Helyes! A látszat! Fontos, hogy a párt megértse, nem mi hátráltunk ki Ecsedi terve mögül, hanem a Természetvédelmi Őrség tett keresztbe.

RUBA MISI Ügyes gyerek vagy te! Hány óra?

ZSÓKA PÉTI Még negyven percig kell itt fel-alá mászkálni, ahogy Ecsedi kérte.

RUBA MISI Az ebéd?

ZSÓKA PÉTI Kettőre hozzák ide, ahogy kérted.

RUBA MISI Jó! Jó!

(Jön az Őrség embere, Lídia (ugyanaz a színész, aki az újságírónőt játssza).)

RUBA MISI *(szívélyesen elé siet)* Ó, Lídia! Hát magát küldték! Akkor nyert ügyünk van!

LÍDIA Attól függ! Attól függ!

RUBA MISI *(elővesz egy borítékot)* Remélem, ettől nem fog függeni.

(Lídia elveszi a pénzt.)

LÍDIA (*mélyet szív a friss levegőből*) Ha már itt vagyunk, járjunk egyet! Olyan rég sétáltam a természetben!

(*Ruba elővesz egy agancsot, a Lídia fejére teszi.*)

RUBA MISI Enélkül mostanság nem szabad errefelé egy tapodtat sem tenni. Sőt, kötelező napi egy órát sétálni aganccsal a fejünkön. A nagy Ecsedi kérése!

Lidia nevet, az ünőszarvast utánzó hangot ad ki, Ruba hímszarvasként bög fel. Mindhárman eltűnnek a fák között.

2. JELENET

Lina és Ecsedi jön kézenfogva.

LINA (*nevetve*) Láttad őket? Komolyan veszik! Istenem, komolyan veszik! Hogy én mennyire boldog vagyok!

(*Megcsókolja Ecsedit, aki mosolyogva ül le a kanapéra.*)

LINA Sose gondoltam volna, hogy az apám, az én apám erőt vesz magán, és részt vesz egy performanszban.

ECSEDI Hát, meg akarja nyerni a választást, nem?

LINA Meg, persze, de valami többet is érzek most. Elköteleződött.

ECSEDI Ha te mondod.

LINA Nem, nem! Látom, amit látok!

(*Ecsedi unottan legyint.*)

ECSEDI Örülök, hogy jól szórakozol.

LINA Hogy jól szórakozom-e? Te viccelsz?! Ez nekem munka, nem szórakozás.

ECSEDI Munka!

LINA Persze, te csacsi! És te hogy érzed magad?

(*Ecsedi elgondolkodik, becsukja a szemét, majd kinyitja.*)

ECSEDI Azt hiszem, évek óta nem voltam ennyire jól. Amikor az utolsó kiállításom volt... felmondtam a galériának! Rájöttem, hogy kihasználtak. Akkor talán jól éreztem magam.

LINA Ez jó jel. Dolgozni fogsz.

ECSEDI (*legyint*) Most azért jobb egy kicsit, mert fürödhetem a... sikerben. De ez itt most valójában a te sikered.

LINA A kettőnké. Hiszen nélküled én itt labdába sem rúghatnék.

ECSEDI Oké, legyen, egy kicsit az én sikerem is. De te találtad ki az egészet.

LINA Mert másképp nem bölintottak volna rá. Nekem semmiképp. De be fogjuk bizonyítani, hogy tele vannak előítéletekkel. És amikor szembe-sülnek vele, addigra a szobor a helyén lesz.

ECSEDI A mélyszobor a te ötleted. Az egész performansz körülötte. A te érdemed. És igen, jó, ha szembesülni fognak vele, hogy a hírnév mögött nem áll... semmi. Csak egy kiégett művész.

LINA Dehogy, félreérted!

ECSEDI Nyugi! Én már megbékéltem vele.

LINA Ez megerősít majd téged is, új ötleteid lesznek.

ECSEDI Nem, nekem az is elég, ha öreg napjaimra magam mellett tudlak.

LINA Nem vagy öreg!

(Ecsedi fáradtan nevet. A lány kezébe adja az agancsot.)

ECSEDI Inkább tedd ezt fel!

LINA Igenis!

Nevetnek, csókolóznak. Észre sem veszik, hogy egy nő jön, Elvira, a galérista.

3. JELENET

ELVIRA A nagy Ecsedi! Egy isten háta mögötti falu erdejében!

ECSEDI Város.

ELVIRA Városka!

ECSEDI Az alkudozás még mindig megy.

ELVIRA Nyugtass meg, hogy nem adtad el senkinek még az ötleted!

(Ecsedi Linára pillant.)

ECSEDI Lina, hadd mutassam be a D-DAY galéria tulajdonosát. Elvira, ő itt a legtehetségesebb tanítványom, akit...

ELVIRA Mennyi?

ECSEDI Már nem dolgozom, tudod jól.

ELVIRA Kit akarsz átverni? Tele van veled a sajtó, hogy visszatértél.

ECSEDI *(nevet)* Kizárt. Engem már leírtak.

ELVIRA *(előveszi a telefonját, kikeres rajta valamit, Ecsedi orra alá dugja)*
Mindenki! Érted? Mindenki! A legkomolyabb lapok. De esküszöm, jól csinálod. Alig találalak meg. Pedig tudod, hogy én nem ismerlek lehetlent.

ECSEDI Elvira, kérlek, hadd mutassam be Ruba Linát, ő...

ELVIRA Jó napot! A nagy Ecsedi most sem hazudtolja meg önmagát! Fial és szép asszisztenssel dolgozik.

ECSEDI Elvira, ő nem az asszisztensem, ő...

ELVIRA *(nevetve Linának)* Á, ne is hallgasson rá, engem is feleségül akart venni. Mikor szerelemes, akkor... *(Nevet.)*

LINA Én, azt hiszem, megyek, megnézem, az apámék... izé, a performansz...
 hogy alakul.
ECSEDI Ne, maradj!
ELVIRA Szóval megelőztek?
ECSEDI Lina, várj egy kicsit!
ELVIRA Ki volt az? A DAUER? A Klikk? Tudod, hogy több milliót érne
 egy új Ecsedi?
ECSEDI Ez egy szobor, ami itt marad, nem lehet eladni, és nem is az én...
 (*Lina szigorú arccal néz rá, hogy hallgasson.*)
ELVIRA Ne becsüld alá magad! Ha jól értettem, ez egy performansz.
ECSEDI Elvira, tudnánk picit később beszélni?
LINA Nyugodtan, kérlek, tényleg.
ELVIRA Hagyd már, menjen.
ECSEDI Elvira! Kérlek, én...
LINA Semmi baj! Tényleg! Figyelj! Fél óra. Ebédnél találkozunk! Képzeld,
 ide rendelték az ebédet! Az erdőben fogunk enni, pont, ahogy elkép-
 zeltük!
 Szerelmesen megcsókolja Ecsedit, majd el.

4. JELENET

ELVIRA (*elismerően*) Jól az ujjad köré csavartad.
ECSEDI Legalább ő megmaradt nekem, miután ti kirúgtatok.
ELVIRA Édesem! Lejárattad volna magad örökre. Segítettem rajtad azzal,
 hogy megszakítottam veled a kapcsolatot.
ECSEDI (*dühösen*) Megszakítottad a kapcsolatot?! Kitiltottál a galériádból!
 Tudod, mit jelent ez? Hát persze hogy tudod. Ha te nem állsz szóba ve-
 lem, senki más nem fog.
ELVIRA Ugyan, lépünk már túl a múlton. Pihentél öt évet...
ECSEDI Kilencet!
ELVIRA Kilencet. És most készen állsz a visszatérésre. Most figyelj! Téged
 nevezünk!
ECSEDI Nem, nem állok! (*Ledöbben, Elvirára néz*) Tessék? Mit mondtál
 az előbb?
ELVIRA Téged nevezünk. Te képviselheted a Szövetséget a Biennálén!
ECSEDI Én?
ELVIRA Megérdemelnéd.
ECSEDI Nem értem. És a Trió? Henk? Ők miért nem?

ELVIRA Azok után, hogy megjelent, hogy újra dolgozol, ráadásul egy nagyon izgalmas projekten, senki nem akarta már őket.

(Elvira közelebb lép Ecsedihez.)

ELVIRA *(búgva)* Paul. Te kellesz!

ECSEDI *(súgva)* Tudod, hogy utálok, ha a keresztnevemen...

ELVIRA *(csábítóan)* Paul... A Biennálé a tied.

ECSEDI Nem... tehetem.

ELVIRA Legyen önbizalmad. Mindenki a részletekre kíváncsi az itteni melód kapcsán. Csapunk egy kis hírverést, és újra szárnyalni fogsz.

(Ecsedi arrafelé néz, amerre Linát látta elmenni.)

ELVIRA Ecsedi visszatér!

(Ecsedi zavartan toporog, egy ázsiai férfi érkezik cateringes edényekkel.)

ELVIRA Körbeviszel végre? Minden részletet tudni akarok erről a... mélyszoborról.

CATERINGES Helló! Lenni jó helyen?

ECSEDI *(Elvirához)* Oké.

ELVIRA Ezt akartam hallani. Mélyszobor... ilyet is csak te tudsz kitalálni.

CATERINGES Hozni az ebéd. Maga enne meg?

ECSEDI Jóember, várjon itt, majd jönnek.

Ecsedi és Elvira el.

4. JELENET

Cateringés elhelyezi a fedett edényeket az asztalon. Fölemeli az egyik fedőt, forró ételpára csap föl a tepsiből, Cateringés boldogan sóhajt. Ruba Misi, Lídia, Zsóka Péti és Lina jön. Cateringés boldogan fut eléjük.

CATERINGES Maguk enne meg. Tessék! Csak finoman.

RUBA MISI *(Zsóka Pétihez)* Pont ettől a hülyétől kellett rendelj?

(Zsóka Péti egy agancsot ad a Cateringésre, aki hálálkodva, hajlongva köszöni meg.)

ZSÓKA PÉTI Mintha rád szabták volna!

CATERINGES Te enne meg szarvas. Hoztam ni.

RUBA MISI Mit mondott?

ZSÓKA PÉTI Hogy enne meg egy szarvas.

RUBA MISI *(Zsókára mered)* Biztos?

ZSÓKA PÉTI Nem.

RUBA MISI Akkor jó.

LÍDIA Remélem, valami innivalót is hozott.

CATERINGES Szarvasnak inna adod.

LÍDIA Mit mondott?
(*Cateringes elővesz egy jégbe hűtött fehérbort.*)
CATERINGES Inna bor.
(*Lina az erdő mélyét kémleli idegesen.*)
LÍDIA Töltene?
(*Cateringes nekiveselkedik kibontani az üveget.*)
LINA (*Cateringeshez*) Nem látott itt egy férfit és egy nőt?
CATERING (*vigyorog*) Itt férfiak nőkkel erdőben jó helyen. (*Leteszi az üveget, a szexre utaló félreérthetetlen mozdulatot tesz, egyik kézfejét a másik tenyerébe csapkodja.*)
RUBA MISI Tölts már, te barom!
CATERINGES Te enne meg szarvas.
(*Cateringes tölt mindenkinek, koccintanak, isznak. Cateringes leveszi a fedőt a tepsiről.*)
CATERINGES Enne meg.
RUBA MISI Mi ez?
CATERINGES Szarvascsoda.
RUBA MISI (*dühösen*) Azt hittem, ezt már megbeszéltük! Nem adhatsz csodaszarvas nevet a menüben a sültnek. Érted?!CATERINGES Te nem enne szarvascsoda?!RUBA MISI Nem!
CATERINGES Te enni bab? Fújni nagyra. Pukkangat.
RUBA MISI Mit mondott?
CATERINGES Vega Jánoska.
(*Lina gondterhelten mászkál fel-alá.*)
RUBA MISI Nem, nem. Én enni hús, de te csodaszarvast nem! Érted? Te hülye!
CATERINGES Szarvascsoda finom.
LINA (*Cateringeshez*) Biztos látta őket? Merre mentek?
CATERINGES (*kézfejével a tenyerét csapkodja vihogva*) Férfi kísérne nőt.
LINA Mondtak valamit?
CATERINGES Hogy nem enne szarvascsoda.
RUBA MISI Mégse olyan hülye ez az Ecsedi.
LÍDIA Szóval koccintsunk, hogy innen itt minden védett!
LINA Mi a védett?
RUBA MISI (*magyarázkodva, hazudik*) Bizonyos fák. A százévesek. Vagy a kétszázasok.
(*Lina bólint.*)

LINA (*Lídiához*) Ön sem látott egy férfit és egy nőt errefelé?

RUBA Csak nem a te művészednek veszett nyoma?

LINA Nem veszett nyoma.

RUBA MISI Mert sehhol sem látom.

LINA Te csak ne féltsd!

RUBA MISI Én csak téged féltelek.

LINA Hát azt rosszul teszed.

RUBA MISI Tudod, emlékszem, mikor megszülettél.

(Hosszú mesélésbe fogna, de Linát nem érdekli, eltűnik a fák között. Ruba Misi lemered, majd legyint.)

RUBA MISI Így neveljen gyereket az ember. Amikor meghalt az anyja...

(Lídia leteszi a poharát.)

LÍDIA Ne haragudj, mennem kell.

RUBA MISI Persze, persze! Akkor a szoborépítési engedély visszavonva?

LÍDIA Mintha sose létezett volna!

RUBA MISI Hála és köszönet!

(Lídia el.)

(Cateringés Ruba elé kínálja a szarvassülttel teli tepsit. Ruba Misi haragosan ránéz, majd kivész egy zsíros falatot, tömi magába.)

RUBA MISI Nincs csodaszarvas az étlapon, értem?!

CATERINGES Te mind megenne.

(Zsóka is vesz egy darab húst, marcangolva eszi. Rubaék mind el. Cateringés körülnéz, gyűrött papírlapot vesz elő a zsebéből, mély levegő, szavalni kezd, töri a nyelvet.)

CATERINGES

És lett pompás agancsú háziállat,
vadász-szívekbe dobbantó remek,
s csudálva nézte, rajta mit csudálnak
csudálkozó kiránduló-szemek...

De nyárutón, mikor a kék havasról
omlott a köd s leszállt az ősz vele,
beláthatatlan ködruhás magasból
szarvasbógés bűgött a völgybe le.

S akkor: párát zihált remegve szája,
idegen lett palánkos otthona,
idegen lett testvére, mostohája –
s a ködbe hördült, mint az orgona.

HARMADIK FELVONÁS

1. JELENET

Az erdőben az irodai bútorok elhordva, a terület megtisztítva, középre nagy vörös kör rajzolva: a szobor leendő helye. Lina a körben alszik. Elvira jön.

ELVIRA Halló!

(Lina felriad.)

ELVIRA Már elnézést, kislány, de Paul megígérte, hogy itt találkozunk.

LINA Nem ismerek semmiféle Pault.

ELVIRA *(nevet)* Nem mutatkozott be?

(Lina kilép a körből.)

LINA *(csalódott)* Szóval így hívják.

ELVIRA Csak kevés embernek mondta el.

LINA És maga nyilván köztük van.

ELVIRA Amennyit érte tettem, ez a minimum.

(Lina halkán nevet.)

ELVIRA *(meghökken)* Ha tudni akarod, Ecsedinek volt néhány nagyon nehéz éve.

LINA Mondjon valami újdonságot.

ELVIRA Tévedsz, ez most semmi. *Most jól van.* De képzeld el azt, amikor szóba sem álltak vele, mert senki sem ismerte. Csak egy szegény csóró fiú volt Kelet-Európából.

LINA Ismerem a teljes sztorit. *Az Alagutak* munkájával tört be a piacra.

ELVIRA *(mosolyog)* Tudod, akkoriban együtt éltünk.

(Csend. Elvira a fák közé meredve emlékezik magában.)

LINA Az én ötletem.

ELVIRA *(mosolyogva)* Mi a te ötleted?

LINA *(mintha már megbánta volna, hogy kimondta)* Az enyém.

(Csend. Elvira meredten nézi Linát.)

LINA *(magyaráz)* A mélyszobrot én találtam ki. Az én projektem!

ELVIRA *(újra nevet, mintha végre magához térne)* A nap vicce!

LINA Gondoltam, hogy nem fog hinni nekem.

ELVIRA Nem ismersz eléggé.

LINA A projekt az enyém!

ELVIRA *(habotázva)* Nem értesz. Már megint. Már megint megcsinálta.

LINA Mit?

ELVIRA Az *Alagutakat* ketten találtuk ki.

(Most Linán a sor, hogy nevéssen.)

ELVIRA Hagytam, hogy legyen az övé. Nekem ott volt a galéria. Jobban fel lehetett építeni a kelet-európai művészt, aki a vasfüggönyön túlról érkezett. Férfi, tudod.

LINA Tőlem nem fogja ellopni.

ELVIRA Ki beszél itt lopásról? Az ötletek nagyon képlékenyek. Hol kezdődik a legelső csíra? Az ötlet az, ami megszületik, vagy amivé később alakul? Minden ötlet a kezdet kezdetén vérszegény, nevetséges, béna.

LINA Ezen semmit nem változtattunk.

ELVIRA Na, ne mondd! Az bele volt kalkulálva, hogy az Ecsedi neve alatt fusson?

LINA Azt mondtuk, hogy így könnyebben kapunk rá pénzt, és később...

ELVIRA Azt mondtuk?

LINA Ő mondta.

ELVIRA Az ő ötlete.

LINA Én találtam ki a mélyszobrot.

ELVIRA Ez nemcsak egy szobor. Az, hogy Ecsedi hozzáadja a nevét, az már a performansz része. A műalkotás az övé is.

LINA Ecsedi tisztázni fogja.

ELVIRA Csodás!

LINA Maga nem hisz nekem.

ELVIRA Én annyi mindenkinek hiszek, hogy az már-már megvéd a tévedéstől.

LINA A projektnek van egy végső pontja, amit csak én ismerek. Anélkül nem teljes.

ELVIRA A hír, hogy Ecsedi újra dolgozik, már eljutott a nagyvilágba. Ez a végső pont. A finálé.

(Csend)

ELVIRA Látom, nem tudlak meggyőzni, hogy engedd el te is, ahogy én tettem anno. Fáj, de ezt kell mondanom. Engedd el!

LINA Soha!

Lina el.

2. JELENET

Elvira a körhöz lép, körbetopogja, befekszik, kipróbálja, majd unottan felkel, leporolja magát, legyint. Arra eszmél, hogy a fák közül Ecsedi nézi.

ELVIRA Ezt nem te találtad ki.

(Ecsedi közelebb jön, a kört nézi.)

ELVIRA A pontos megszerkesztettség láthatóan hiányzik. Vagy pedig...
öregszel.

ECSEDI Ezt mondtad legutóbb is.

ELVIRA Úgy látszik, ha túl sokáig hajtogatok valamit, úgy lesz.

ECSEDI Te sem fiatalodsz.

ELVIRA A szokásaimba kapaszkodom, jól látod.

ECSEDI Szóval félsz.

(Elvira nevet.)

ELVIRA Vedd be a lányt.

ECSEDI Bent van.

(Elvira a fejét rázza.)

ELVIRA Tényleg vedd be.

ECSEDI Tényleg öregszel.

ELVIRA A lány viszont fiatal.

ECSEDI Köszönöm, hogy figyelmeztetsz.

ELVIRA Ne csináld! Erre ráfázhatsz.

ECSEDI A projekt az enyém.

ELVIRA Tudom.

ECSEDI A kezdőötlet, te is tudod...

ELVIRA A kezdőötlet, igen.

ECSEDI ...abból még bármi lehet.

ELVIRA Bármi, igen.

ECSEDI Kellettem hozzá én is, hogy kiforrjon.

ELVIRA Kellettél.

ECSEDI Hogy talpra álljon.

(Elvira sóhajt.)

ELVIRA Remélem, tudod, mit csinálsz.

ECSEDI Persze. Visszatérek éppen.

*Elvira el. Ecsedi a körhöz lép, a lábával kiradíroz egy részt, lehajol, újra-
rajzolja. Lina jön.*

3. JELENET

LINA *(mintha idegent szólítana meg, akinek a kilétében nem bizonyos)* Paul...

(Csend)

LINA Arra gondoltam, most már itt az ideje, hogy...

ECSEDI És még mit mondott el?

LINA Csak a keresztneved.

ECSEDI Tudod jól, hogy azt későbbre tartogattam. Amikor...

LINA Amikor a kapcsolatunk megérett rá. Igen, tudom. Ne haragudj!
ECSEDI Nem tudom, hogy a továbbiakban hogy tudunk így együttműködni.
LINA Te mindent tudsz rólam. Nem értem, hogy miért titkolod a keresztnéved.
ECSEDI Nem értesz semmit!
LINA Akkor magyarázd el!
ECSEDI (*kikelve magából*) Nem tartozom magyarázattal senkinek. Előrefutsz, mintha, mintha... Te lennél én. Nem pedig fordítva.
(*Csend*)
LINA (*megbántódva, hűvösen*) Értem.
(*Szünet*)
ECSEDI Nem ezt akartam mondani. Bocsáss meg!
LINA Oké. Persze. Én senki vagyok.
ECSEDI Lina.
LINA Ez a keresztnévem. Igen.
ECSEDI Arra gondoltam, hogy ha osztoznánk, akkor megnyílna előtted a világ összes galériája.
LINA Ma be fogjuk jelenteni.
ECSEDI Mondjuk, tegyük fel, ha te is egyetértesz, persze, 75-25 százalék.
LINA (*elszánt*) Hogy én találtam ki az egészet.
ECSEDI 25 százalék bőven elég arra, hogy a galériák kinyissanak előtted.
LINA Hogy elejétől a végéig ki volt találva.
ECSEDI 20 sem rossz, persze.
LINA Hogy semmit nem tettél hozzá.
ECSEDI 30. Oké! 30!
LINA Csak a nevedet.
ECSEDI A név minden! Hát nem érted? Ha a neved az enyém mellé kerül, akkor nyertél.
LINA Unalmas neved van.
ECSEDI Nem fognak hinni neked.
LINA Nem érdekel.
ECSEDI Fogadd el!
LINA Jelentsd be!
ECSEDI Mindenkinek más keresztnévet mondok. Ezt nem mondta Elvira, igaz? Saját, személyes nevet. Mindenkinek. Akarod tudni, számodra mit tartogattam?
LINA Őszintén?

ECSEDI Mindig úgy éreztem, ez az igazi keresztnevem. És ezt melletted értettem meg.

LINA Nem érdekel.

Lina el. Szünet

ECSEDI Kár.

4. JELENET

Ruba Misi jön, belebotlik egy irodaszékbe.

RUBA MISI Micsoda emberek! Micsoda emberek! Energiát fektetnek abba, hogy az erdő közepébe kihordják a szemetet.

ECSEDI Megcsinálom.

RUBA MISI Hiába büntetünk, semmit sem ér.

ECSEDI Mennyire magas legyen? Egy méter? Kettő?

RUBA MISI Most meg miről beszél?

ECSEDI A szoborról.

RUBA MISI Két méter magas?

ECSEDI Kettő.

RUBA MISI A föld felett?

ECSEDI Lemondok a mélyszobor ötletéről.

RUBA MISI Lemond?

ECSEDI Meg akarja nyerni a választást, nem?

RUBA MISI A lányom egy szóval sem említette...

ECSEDI Mi köze ennek a lányához?

RUBA MISI Eléggé beleélte magát.

ECSEDI A lánya ért a művészethez, az kétségtelen, de más érteni és más csinálni.

RUBA MISI Ez valami átverés? Megint?

ECSEDI Sosem vertem át.

RUBA MISI Mert az elején a mélyszobor ötletét eléggé komolyan vették.

Most meg csak úgy lemondana róla?

ECSEDI Vegye úgy, hogy része a performansznak.

RUBA MISI A lányom említette, hogy a vége, nos, az valami meglepő lesz.

ECSEDI Maga nem is örvend.

RUBA MISI Dehogynem! Énnálam jobban senki sem örvend.

ECSEDI Mintha már nem akarná.

RUBA MISI Az igaz, hogy pár órája természetvédelmi zónává nyilvánították itten az erdőt, de... *(Zavartan nevet)* az nálunk ne legyen probléma.

ECSEDI Helyes. *(Rubát nézi állhatatosan)* Vegye már le!

RUBA MISI Mit?
ECSEDI Vegye le azt az idétlen szarvat!
(Ruba a fejéhez kap, kitapogatja a szarvakat, leszedi a fejéről.)
RUBA MISI Már teljesen megfeledkeztem róla. Szinte odanőtt!
ECSEDI Akkor pont időben.
(Péti jön.)
RUBA MISI Ezt a meglepetést!
ECSEDI Fogjanak hozzá!
(Ecsedi el.)
ZSÓKA PÉTI Mihez fogjunk hozzá?
RUBA MISI Tépd szét!
ZSÓKA PÉTI Micsodát?
RUBA MISI Meglesz a szobor! A rendes! Háromméteres. Tépd szét a környezetvédelmi papírt!
ZSÓKA PÉTI Csak nem?
RUBA MISI Csak de! Mit vártál? *(Undorral)* Ezek a művészek... Azt hiszik, a sarokba tudnak szorítani! Mintha ők választottak volna meg! Nem ők választottak meg! Nekem felelősségem van a választóimmal szemben. Nem csinálthatok közpénzből olyan szobrot, amit csak két ember ért az egész városban.
ZSÓKA PÉTI Mellesleg nem is látszik.
RUBA MISI Most már fog! Most már fog, Pétikém! Három és fél méter magas! Magasabb, mint az erdő!
ZSÓKA PÉTI Futok, intézkedek!
Zsóka Péti el.

5. JELENET

Ruba Misi letérdel, megtisztítja az avartól a piros X jelet, majd boldogan megcsókolja. Lina jön.

LINA Hol az agancsod?
RUBA MISI *(feláll, ölelésre tárja a karját)* Lina! Köszönöm neked! Biztos vagyok benne, hogy te győzted meg!
LINA Nem győztem meg semmiről!
RUBA MISI Tudtam, hogy számíthatok rád!
LINA Nem számíthatsz!
RUBA MISI Azt is tudom. De azt is, hogy szeretsz. Hogy tényleg szeretsz!
LINA Mi történt?
RUBA MISI Semmi, csak amire számítani lehetett.

LINA Ecsedi itt volt?
RUBA MISI Valld be, hogy végig erre játszottatok!
LINA Apa, beszélneél világosabban?
RUBA MISI *(a levegőbe rajzolva a karjaival)* Három és fél méter magas.
Bronz. Vakító fényes. Messziről látszik.
LINA *(megtántorodik)* Apa, ugye nem...
RUBA MISI Kész. Nyertünk. Ezzel nyernem kell.
LINA Az az én tervem. Nem hozhatja ki a föld alól!
RUBA MISI Már ki is hozta.
LINA Nem!
RUBA MISI A nagy Ecsedi beadta a derekát.
LINA Az az én szobrom! Mindent én találtam ki.
RUBA MISI *(zavartan nevet)* Te találtad ki, hogy a föld alá... Kizárt!
LINA Ő csak a nevét adta!
(Ruba Misi nevet, nem hisz a lányának.)
LINA *(megrázza az apját)* Miért nem hiszel nekem végre!
RUBA MISI *(végre felfogja, dühös lesz)* Tönkre akartál tenni, azok után, hogy...
LINA Mi után? Hogy azt hiszed, nektek mindent lehet? Hogy ha úgy esik jól, bezártok egy művésztelepet? Csak mert nem hoz elég pénzt? Csak mert túl ritka a kiállítás?
RUBA MISI Az közpénz!
LINA *(erőltetett nevetéssel)* A lányod vagyok! Ez a legsúlyosabb! Nem bíz-tál bennem! Soha!
RUBA MISI Megadtam a lehetőséget!
LINA És egy év után elvetted!
RUBA MISI Mit gondolsz, nekem minden az ölembe pottyant?! Azt hi-szed, az én apám polgármester volt?! Harcolj érte!
LINA Azt teszem!
RUBA MISI Ez nem harc! Más háta mögött, más nevével akarsz megint ér-vényesülni!
LINA Mert ha a saját nevemen jövök, rá se néztek a pályázatomra!
RUBA MISI Meg se próbáltad!
LINA De! Épp azt csinálom!
RUBA MISI Ez egy gyenge kísérlet!
LINA De az enyém! Ennyi telik tőlem. És ti ennyit engedtek!
RUBA MISI Ha nem nyerem meg a választást, börtön vár rám! Ezt felfogtad?
LINA Érzelmi zsarolás, szuper!
RUBA MISI Te is nyakig benne vagy! Valahogy el kellett tüntetni a hiányt!

LINA Ott van az a zsebetekben! Zsóka Péti meg te!

RUBA MISI És a papírokon, tudod, mi van? A te neved, drágaságom!

LINA Az kizárt!

(Ruba Misi kotorni kezd az egyik romos szekrényben, amit már moha fed. A fiókjából papírkötegeket vesz elő, Linához vágja.)

RUBA MISI Nézd csak meg jól! Nézd csak meg!

(Lina a régi lapokat olvassa, egyenként ejti vissza a földre, szótlan.)

LINA Ne engeddd, hogy a szobrot felállítsa... Kérlek, apa! Ez az én életem projektje!

RUBA MISI Hagyjál!

LINA Komolyan mondom! Apa, kérlek! Vedd úgy, hogy ez lesz az egyetlen dolog az életben, amit kérni fogok tőled ezután!

RUBA MISI Túlzás!

LINA Komolyan beszélek! Hadd építsem meg a mélyszobrot, ahogy én akarom, és utána eltűnök.

RUBA MISI Miket beszélsz?!

LINA Soha többé nem látsz, ígérem! Nem okozok több gondot neked!

RUBA MISI De én nem akarom, hogy eltűnj! Én, én...

(Szünet)

LINA Igazad van! Ennek nem szabad bekövetkeznie! Te vagy a polgármester!

(Lina összecipzárózza magán a kabátját.)

LINA Szia!

(Lina elindul a fák között.)

RUBA MISI Várj! Lina! Meg kell értened engem is!

(Lina eltűnik a fák között. Ruba Misi egyedül marad.)

RUBA MISI *(körülnéz, alaposan meggyőződik róla, hogy senki sem hallhatja meg, majd szavalni kezd)*

Volt egy öregapó,
Volt néki, volt néki
Kilenc szép szál fia,
Nem nevelte őket
Semmi mesterségre,
Csak erdőket járni,
Csak vadat vadászni,
És addig-addig
Vadászgattak, addig:
Szarvassá változtak

Ott a nagy erdőben.
És az ő szarvuk
Ajtón be nem térhet,
Csak betér az völgyekbe;
A karcsú testük
Gúnyában nem járhat,
Csak járhat az lombok közt;
A lábuk nem lép
Tűzhely hamujába,
Csak a puha avarba;
A szájuk többé
Nem iszik pohárból,
Csak...

4. FELVONÁS

EGYETLEN JELENETBEN

Irtás, középén a frissen felállított szobor. A szobor előtt a földön összegyűrött lepel hever, az ünneplő tömeg már elment, csak Tróznér, Ruba Misi, Zsóka Péti és Ecsedi van jelen. Ecsedi lába mellett az avarban bőrönd. Úgy állnak ott, mintha egy hatalmas tivornya másnapján volnának: gyűröttek, kialvatlanok, fáradtak.

TRÓZNER De most már tényleg árulja el, hogy jutnak eszébe a nagy ötletek! Felkel reggel, megissza a kávéját, és bámm, becsap a ménkű?!

ECSEDI (*nem is figyel Tróznérre*) Igen, valahogy így.

TRÓZNER (*diadalmasan*) Mindig tudtam! És ez milyen gyakran szokott történni?

ECSEDI (*gépiesen*) Minden reggel.

TRÓZNER Fantasztikus! Ezek a művészek! Jó dolog művésznak lenni. Tízéves lehettem, amikor az apám megkérdezte, akarnál-e hegedülni. Ha igen, számíts rá, hogy éhezni fogsz. Nem akartam éhezni, ezért azt mondtam, nem akarok hegedülni, és ezzel vége lett a művészkARRIEREMNEK. Micsoda semmiségen múlt!

RUBA MISI Hánykor száll fel a repülőgép?

ECSEDI Nemsokára indulnom kell.

RUBA MISI Ez a lány! Hol az ördögbe lehet?

ZSÓKA PÉTI Én a szoboravatáson sem láttam. Ti láttátok?

(*Ecsedi a fejét rázza.*)

RUBA MISI Nem volt itt? Én azt hittem, veled áll!
 ZSÓKA PÉTI Már mért állna velem?!

RUBA MISI Nem láttam jól. Izgultam a beszéd miatt, és olyankor nem látok jól. Sehogy sem látok.
 ZSÓKA PÉTI Megy az impró neked, Misikém! Megy az!
 RUBA MISI *(Ecsedi)* Ön sem látta?
 ECSEDI Nem.
 RUBA MISI Ez különös.
 ECSEDI Az. Reméltem, hogy megtisztel.
(Ruba Misi kutató pillantással nézi Ecsedit.)
 RUBA MISI Mondott valamit legalább, hogy miért nem jön el?
 ECSEDI Semmit.
 RUBA MISI Valamit csak mondott! Tegnap este azt mondta, átmegy Ecsedihez.
 ECSEDI Ja, igen, mondott! Hogy nem fog eljönni!
 TRÓZNER Jövő héten iktassuk a jelölést, Misi!
 RUBA MISI *(nem figyel)* Örömmel!
 ZSÓKA PÉTI Nézzem meg a háznál?
 RUBA MISI Ne!
 TRÓZNER A párt elégedett!
 RUBA MISI *(szórakozottan)* Igen. Ilyen sok embert rég láttam együtt!
 TRÓZNER Remélem, az urnáknál is ugyanennyien lesznek.
 RUBA MISI Hogyan? Persze! Többen!
(Tróznér kezét fog mindenkivel.)
 TRÓZNER Találkozzunk urnazáraskor!
(Tróznér el.)
 RUBA MISI *(Ecsedihez)* Még mit mondott?
 ECSEDI Semmit.
 RUBA MISI Jó.
 ECSEDI Hogy szép lett.
 RUBA MISI Végül is ő készítette, csak nem a föld alá...
(Ecsedi áthatóan, szúrósan néz Rubára, aki abbahagyja a beszédét.)
 ZSÓKA PÉTI Napóleon akkor kezdett gyanús lenni sokaknak, amikor egy idő után nem azt mondta, hogy győztünk, meghódítottuk, kivívtuk, hanem azt, hogy győztem, meghódítottam. Kivívtam.
(Mindketten értetlenül néznek rá.)
 ZSÓKA PÉTI *(zavarba jön a nézésüktől)* Hát, hogy ez egy közös... mű... alkotás. Csak ennyit akartam.

RUBA MISI Köszönjük.
(Ecsedi sóhajt.)
RUBA MISI Eljöhett volna.
ECSEDI De hát nem akart.
RUBA MISI Mondja csak, a vége... Mi lett volna a performansz vége?
(Ecsedi értetlenül néz.)
RUBA MISI *(magyarázza)* Végig arról beszélt, hogy a performansz végét csak ő tudja. Senki más.
ZSÓKA PÉTI *(röhögve)* Lehet az, hogy nem jön el a saját... *(Kijavítja magát)* a szobor leleplezésére.
ECSEDI Lehet.
RUBA MISI De mégis. Önnek tudnia kéne.
ECSEDI Nincs vége.
RUBA MISI Pardon?
ECSEDI Nincs semmi a végén.
RUBA MISI Ahogy a lányomat ismerem, az kizárt.
ECSEDI Ha mondom.
RUBA MISI Esetleg senki nem tud róla.
ECSEDI Nem hiszem.
(Jön a Cateringes.)
CATERINGES Nincs több szarvascsoda.
RUBA MISI Nincs, nincs.
CATERINGES Én megenni minden maradék.
(Vivien jön, kissé kapatos.)
VIVIEN Semmi nem maradt?
CATERINGES Semmi. *(Részeg)* Csak én. *(Vibog, Vivien is röhög.)*
(Zsóka Péti félrevonja őket.)
RUBA MISI *(Ecsedihez)* Kíváncsi vagyok, hogy... hogy szóval... tényleg ő találta ki ezt az... egészet.
ECSEDI Az alapötlet az övé volt, igen, valóban.
RUBA MISI Azt akarja mondani, hogy az én lányomban van... tehetség?
ECSEDI Van. De az alapötlettől a kivitelezésig...
RUBA MISI Jó, jó... Szóval, igazán tehetséges?
ECSEDI Ha tehetséges volna, a performansz zárása emlékezetes volna. De nem az.
RUBA MISI Nem tudjuk, mi a zárás.
ECSEDI Mert nincs zárás, nincs csattanó.
RUBA MISI Értem.

ECSEDI Ez nem is egy igazi performansz.
 RUBA MISI Ne is törődjön vele, úgysem tudom, mi az a perfor-mansz.
 ECSEDI Mindenesetre, jó volt újra itthon lenni.
(Cateringes részegen gajdolva lefekszik az avarba.)
 RUBA MISI Mindannyian örülünk!
 ECSEDI Mennem kell. Nem várok tovább.
(Ekkor Cateringes felordít.)
 CATERINGES Megszúrta hátam. Valami lenni a földben, éles.
(Mind odarohannak, Cateringes ásni kezd a tűz körmével, kisvártatva egy szarvaskoponyát emelnek ki, aztán még egyet, csak úgy ontja a föld az agancsokat és koponyákat, kisebb halom gyűl össze belőle. Mindannyian nyakig sárosak.)
 ECSEDI El akarok menni végre innen.
 RUBA MISI Mi a fene történt itt?
(Lina jön, köd száll le.)
 RUBA MISI *(kiált neki)* Lina! Lina! Erre! Itt vagyunk! Valaki... valaki egy csomó agancsot rejtett el ide.
 ECSEDI Lina! Induljunk végre! Csak rád vártam.
 CATERINGES Mennyi csont!
 RUBA MISI Lina! Gyere! Ne haragudj rám!
 ECSEDI Lina, induljunk végre! A repülő!
 RUBA MISI Viszlát! Viszlát!
(Lina pisszegve csendre inti őket. Hallgatóznak a ködben. Súlyos csönd, ahol minden hang többszörösen fölerősödik. Faág reccsen. Nehéz, mégis könnyedén mozgó test patás lépései. Egy szarvas jön? Talán. Hörgő, súlyos a szuszogása. A lépések nem közelednek tovább, mintha a játéktér körül körbe-körbe járna a nehéz test. Mindannyian a hang forrása felé kapkodják a fejüket. Mindenki a földön ül, kizárólag Lina áll. Ő van a középpontban. Lassú karmozdulatokba kezd. Táncolna? Talán. Egész teste finoman mozdul, rezdülések, miközben a fák között, a köd takarásában a nehéz test fúj-tatva körbe-körbe jár, patái nyomán reccsen az ág, zizzzen az avar.)
 ECSEDI Lina!
(Lina pisszegve csendre inti. Megáll, figyel. Köd eloszlik. Lina lábánál bőrönd. Felveszi, Ecsedire néz.)
 LINA Most már indulhatunk.
 ECSEDI Végre.
 RUBA MISI Viszlát!
(Lina és Ecsedi el.)

ZSÓKA PÉTI Ez mi volt?

RUBA MISI A performansz vége.

ZSÓKA PÉTI *(gyanakvón néz körbe)* Mintha egy szarvas... járkált volna itt.

RUBA MISI Itt? Már mért járkálna? Látsz te valahol itt változást?!

(Cateringés részegen kapaszkodik Vivienbe, az ellenzéki újságíró nőbe.)

ZSÓKA PÉTI Nem.

RUBA MISI Nahát akkor! Ezek csak... *(Undorral keresi a szót)* Művészek!

Mind el.

VÉGE